

Govor genmaj. dr. Alojza Šteinerja, predsednika Zveze Slovenskih častnikov Slovesnost ob dnevu roda zvez Slovenske vojske, 21. junija 2019

Spoštovani zbrani

Zahvaljujem se vam za povabilo in priložnost, da vam spregovorim. Ne vem natančno, ali sem v svoji 35 letni vojaški karieri kdaj v slovenskih obrambnih silah po osamosvojitvi govoril na slovesnosti ob Dnevu roda zvez Slovenske vojske. Naj takoj na začetku izrazim čestitke ob vašem prazniku, pa tudi ob bližajočem Dnevu državnosti Republike Slovenije.

Imam nekaj treme, tudi zaradi izkušnje na nedavni partizanski proslavi v Češnjicah, kjer smo se poklonili padlim slovenskim partizanom in partizanskemu zdravniku ter trem Američanom in dvema Britancema, ki so bili zavezniški častniki za povezave in padli v Tuhinjski dolini pred 75 leti. Vesel bom, če ne boste odšli s prizorišča, kot se je to zgodilo v Češnjicah, ko so slovenske vojake umaknili pred govorom nekdanjega načelnika naše vojske. Zato moram v nadaljevanju paziti, kaj bom govoril. Obljubljam, da bom govoril le o zvezah in ljubezni.

V Sloveniji imamo glede vzpostavljanja in obrambe Republike Slovenije pred osemindvajsetimi leti tri pomembna praznovanja, povezana z dogodki, ki so se zgodili pred razglasitvijo samostojnosti. Na dan začetka usposabljanja slovenskih nabožnikov v učnih centrih TO leta 1991 praznujemo 15. maj, kot dan Slovenske vojske. Teden dni kasneje so se zgodili pekrski dogodki, kar obeležujemo z vrsto aktivnosti in kot spominski dan mestne občine Maribor. Tretje praznovanje je dan Roda zveze Slovenske vojske, ki je povezan z 21. junijem 1991.

Teden dni pred začetkom vojaških spopadov v vojni za samostojno Slovenijo, so bile kompletirane novo nabavljene radijske naprave Racal in vgrajene v terenska vozila, naslednji dan pa se je, praktično že na bojnih položajih, začelo programiranje in vzpostavljanje novega bojnega radijskega omrežja slovenske TO. Ko se je v nedeljo, 24. junija začela mobilizacija enot Teritorialne obrambe Slovenije, so bili vezisti pripravljeni in radijsko omrežje je zaživelo tako kot je bilo zamišljeno.

Zakaj ravno to tretje praznovanje obeležujemo bolj kot ne sramežljivo? Mogoče se bojimo povedati, da smo bili v vojni uspešni zaradi zveze in prizadevanj, ki niso bila brez veze. Se bojimo priznati, da smo ravno na primeru zvez, ali edino na tem primeru, lahko leta 1991 pokazali tehnično superiornost nad nasprotnikom. Nasprotnikom, ki je stavil predvsem na tehnično premoč in presenečenje, ki ga s tem lahko doseže. On, nasprotnik namreč z bojno tehniko, mi pa, kdo bi si mislil, v zvezah in to v zvezah v širšem pomenu besede.

Praden pa to pojasnim, moram nekaj povedati še o ljubezni, tisti v širšem pomenu besede. Gre namreč za ljubezen, ki šteje še danes enako kot pred osemindvajsetimi leti. V mislih imam ljubezen do domovine in kot vojak do naše vojske. Ko sem kot poklicni vojak še nosil uniformo, mi je žena velikokrat zabrusila, da za njo, torej našo vojsko tekam, kot da bi bil poročen z njo. Z vojsko resda nisem bil poročen, sem pa jo nosil v srcu in še vedno jo. Vendar to ne pomeni, da se te mladenke, ki je letos dopolnila 28 let, ali 29 let, če štejemo še čas pred rojstvom, ne sme gledati s

kritičnimi, velikokrat tudi zaskrbljenimi očmi. Brez poštenega in objektivnega pogleda ne moremo imeti zdravega in perspektivnega odnosa do naše vojske.

Pri tem odnosu in izrazu ljubezni je pomembna tudi zveza ali veza. V odnosu do institucije, je ta lahko osebna oziroma intimna. Lahko je tudi profesionalna, temelječa na stroki, da so tisti v zvezi - vezisti. Je pa odnos lahko tudi sistemski, da si v zvezi oziroma povezan s sistemom. In ne s katerim koli, ampak sistemom, ki skrbi za obrambno-varnostne strukture in je pomemben del njihovega funkcioniranja. Te strukture zaradi svoje pomembnosti ne smejo in ne morejo biti brez veze, kar koli kdo razume s tem izrazom.

Povedano, bi rad nekoliko pojasnil, da ne rečem elaboriral, predvsem za tiste, ki v današnjih časih bolj kot na zvezo prisegate na prenos informacij in telekomunikacije, pa kibernetiko varnost in obrambo in kar je še modernih izrazov. Rad bi z vami delil zgodbo z neke velike združene vodstvene štabne vojaške vaje izpred pred 33 let, ko smo imeli še TO Slovenije. Mimogrede, lansko leto smo le bolj po tiho govorili o 50-letnici od začetkov njenega oblikovanja leta 1968. Vajo o kateri govorim, smo takrat teritorialci izvajali kot sodelujoča struktura z našim kasnejšim nasprotnikom – JLA. Uro pred uradnim začetkom vaje, ker je bila vaja vojna - vojne torej, so neurje in strele onemogočile več repetitorjev in neko trafo postajo. Glavni vezist v našem štabu, danes bi lahko bil z nami kot so tukaj nekateri njegovi kolegi, je kmalu po incidentu, danes bi to imenovali kibernetiski udar ali napad, prišel obupano povedat, da je vrag vzel vse vzpostavljene sisteme zvez. Mi navadni operativci smo se hudomušno muzali, saj zaradi tega ne bi bilo treba igrati vojne, ki je takrat tako ali tako nismo razumeli. Njena zamisel je namreč bila povezana s ponovnim osvobajanjem severno-zahodnega dela Jugoslavije. Šele leta 1991 smo razumeli to namero delovanja, ki se nam je na vaji zdela in skoraj ostalo brez veze.

No naš poveljnik, ki se je takrat imenoval še komandant, se s tem, da so bili naši vezisti brez veze, ni nikakor strinjal. Rohnel je, najprej nad vezisti, potem pa še nad ostalimi v štabu. Večkrat je ponavljal, da tudi, ko ni zveze, obstaja t. i. idejna zveza. Ali povedano drugače, da tudi takrat, ko ti ne povedo oziroma ukažejo, kako moraš delovati, deluješ tako kot je treba. Takrat smo mislili, da so ga tega naučili v vojaški akademiji, šele pozneje pa spoznali, da ima on to spoznanje o zvezi brez veze iz privatnega življenja in odnosa z izvoljeno soprogo. Če bi se danes lahko šalili iz tega, bi to pomenilo, da ko si v zvezi, ki je brez veze si tudi lahko vezist, ki je celo zvezan s tem subjektom.

Ali ni ta, sicer cinična prispodoba, nekako primerna za današnji čas spoštovani pripadniki roda zvez v Slovenski vojski in Ministrstvu za obrambo. Vem, da vam velikokrat rečejo tudi, da je z vami težko in hitro nekako priznajo, da je brez vas še težje. Ali še bolj banalno, da je z vezo problem, ko pa si brez veze, pa je še težje. Hotel sem povedati, da biti vezist ni niti enostavno niti lahko. To velja tudi za tiste, ki se moderno imenujete po kraticah TK, ITK in kar je podobnih.

Vsi, ki povedano razumete, veste, da je poslanstvo vezistov povezovanje. Vaše povezovanje je v vojski drugačno od tistega, ki ga na primer opravljajo vojaški duhovniki. Njim bi naj pri povezovanju domnevno pomagal bog, vi pa se morete zanesti le nase in poznavanje oziroma delovanje vedno bolj zahtevne tehnike.

S tem pa smo ponovno na začetku mojega nagovora in jaz končno pri njegovem koncu. Poleg že izražene čestitke ob vašem prazniku, vam želim, da kot pripadniki posebej izpostavljene vojaške profesije ostanete zavezani njej. Želim vam da bi bili kos izzivom, ki jih je v digitalni dobi več kot kadarkoli doslej.

Če bo šlo tako naprej, bodo v vojskah kaj kmalu ostali samo, zdaj bi moral obvezno uporabiti izraz vezisti, čeprav se tako ne bodo več imenovali. Zato morate ostati tudi na idejni in recimo tudi v profesionalni vezi, ki ni in ne more biti brez veze.

Za tiste, ki vam je to, o čemer sem danes govoril in ste bolj kot vezisti itekajevci ali tekajevci, pa občasno le pogledjte tudi proti stanovski častniški organizaciji. V njej imamo kar nekaj vezistov. Tudi zato, da povezujemo generacije, preteklost s sedanostjo in preteklost s prihodnostjo. Tisti vezist, ki ne razume preteklosti, je tudi povezovati s prihodnostjo ne more. V društvu Vezist, ki se je danes pojavilo kot soorganizator današnje prireditve, vam to vedno znova lahko povedo in dokažejo.

Vsem skupaj želim, da bi povezovali še naprej in bili na zvezi tudi s tem, kar smo bili in dosegli v preteklosti. Ta zveza je tako kot tista, ki je povezana z ljubeznijo in o kateri sem nakladal na začetku, najtežja.

Hvala za poslušanje, lepo praznovanje in druženje vam želim.